

תשורה

משמחת הנישואין של
שלום־דובער ושרה־מלכה שיחיו
פעוונזנער

כ"ו שבט ה'תשע"ז
כפר־חב"ד, אה"ק

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים ר' שלום-דובער, והכלה המהוללה מ' שרה-מלכה שיחיו.

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה, ידידים ומכרים, שהואילו לבוא לשמוח אתנו ביום שמחת לבבנו, ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל-טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב-לבב הננו בזה לכבד את המשתתפים בשמחתנו – על-יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא זי"ע – בתשורה.

בראש התשורה באו אגרות-הקודש מכ"ק אדמו"ר לחתונות הוריי-החתן והכלה, להולדת הוריי-הכלה ולהולדת החתן. "דברי צדיקים קיימים לעד", ובודאי גם עתה ממשיכות ברכות כ"ק אדמו"ר ללוות את בני-המשפחה יחיו, לאורך ימים ושנים טובות.

תשורה זו נחלקת לשלושה חלקים:

א. מכתב-יקודש מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע וכ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו אל הרה"ח הרה"ת ר' שלום-דובער פעוונער ע"ה, זקנו של החתן שי'.

ב. צילום 'הנחה' ממאמר כ"ק אדמו"ר מהורש"ב זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שכתב הרה"ח הרה"ת ר' שמואל פעוונער הי"ד, אבי-זקנו של החתן שי', קטעי זכרונות אודותיו בצירוף מסמכים נוספים.

ג. קטעי זכרונות המעניקים טעימה מחיי העיירה קלימוביץ' כפי שרשם ר' יצחק־מרדכי פעווננער ע"ה, דוד־זקנו של החתן שי'.

יצויין, כי אין מטרתנו בתשורה זו לסקור את תולדות ימי אבות המשפחה במלואם, כ־יאם בעיקר לפרסם מכתבים ותצלומים שיש בהם משום חידוש ואשר לא פורסמו בעבר.

יהי רצון, אשר נזכה תיכף ומיד לקיום היעוד "מהרה ישמע . . קול חתן וקול כלה", ואזי נזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין א גוף ולמטה מעשרה טפחים, והוא יגאלנו.

משפחת רודרמן
ירושלים ת"ו

משפחת פעווננער
פטרבורג, רוסיא

כ"ו שבט, ה'תשע"ז
כפרי־חב"ד, ארץ־הקודש

מכתב ברכה להולדת אביהכלה שי'

רודרמן - פ"ת

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

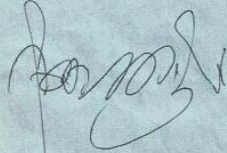
ב"ה, יב" כסלו תשל"א
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מה" יצחק שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל טוב
והכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו ונקרא שמו בישראל
צבי הירש שי',

הנה יה"ר מהשי"ת שכשם שהכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד
עם זוג' חי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

בטה שומר הוא השלשה השיעורים השוים לכל נפש בחומש
תהלים ותניא הידועים.

מכתב ברכה להולדת אם־הכלה תחי'

גרשווביץ - ירפת"ו
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יז' מנ"א תשל"ד
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' מאיר ארי' שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולדה להם בת למזל טוב
ונקרא שמה בישראל נחמה עלקא חי'

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' תי'
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

- ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר מקבנו
הוא לאמר גם בלידה בת לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים במאי זכיון באקריו' כו'
באחיו' כו' ונסרין כו'.

בברכה מזל טוב

מכתב ברכה לחתונת הורי ההחתן יחיו

פעוונזנער-משולובין -

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כד' אלול תנשי"א
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' מנחם מענדל שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כה' תשרי הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב
וכוח"ט

מכתב ברכה לחתונת הורי הכלה יחי

רודרמן - גרשוביץ - פתח תקוה - כפר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בייה, די שבט תשנ"ד
ברוקלין, נ. י.

האברך הווי"ח אי"יא נוי"נ וכו'
מוה' צבי הירש שלי
וב"ג תי'

שלום וברכהו

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום ה' אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתיי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב
בשם כ"יק אדמו"ר שליטיא
מזכיר

י.ל.ל.
י.ל.ל.
י.ל.ל.

מכתב ברכה להולדת החתן שי'

פּוּוּזְנֶעֶר-פּטֶרבוּרֶג
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כו' מ"ח תשנ"ג
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נוי"ב עוסק בצ"צ
מוה' מנחם מענדל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם
אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוג' תי'
ממוך הרחבה.

בברכת מזל טוב
בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

מזכיר

א

הרה"ח הרה"ת ר' שלום דובער פעוונזנער ע"ה

הרה"ח הרה"ת ר' שלום-דובער פעוונזנער ע"ה, בנו של הרה"ח ר' שמואל הי"ד, נין ונכד להרה"ק ר' מרדכי פויזנער ע"ה – אחיו של כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע.

נולד בח"י כסלו ה'תרפ"ז בעיירה קלימוביץ'. למד בפאצ'עפ ובישיבת תומכי-תמימים בכותאיש, גרוזיא. לאחר המלחמה שהה במחנה פאקינג בגרמניה, שם למד בישיבה, ובהמשך למד בישיבת תומכי-תמימים בברינוא, צרפת.

נשא לאשה את מרת רחל-לאה בתו של הרה"ח הרה"ת ר' ניסן נעמנאו ע"ה. בתחילת שנת תשי"א עבר לארצות-הברית והתגורר בשכונת קראון-הייטס. עסק שנים רבות בהדפסת ספרי-חסידות בדפוס "עזרא – בלשן".

נפטר ביי"ט סיון ה'תשמ"ז ונטמן בבית-החיים ע"ש מונטיפיורי.

לפנינו שתי אגרות-קודש מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע
אל ר' שלום-דובער פעוזנער בענייני הדרכה בעבודת-ה':

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13. N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאוויטש

ב"ה כ"ו ניסן תש"ז.
ברוקלין.

אל החלמיד מר שלום דובער שי' פייזנער

שלום וברכה!

במענה על שאלתו ישחדל לחזור
בע"פ חניא כמה שביכולתו והלימוד בנגלה
ודא"ח יהי' במסירה ונתינה על הענינים לידע
אותם בטוב והשי"ח יהי' בעזרו בנשמיות
וברוחניות.

בטס כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ח. א. ג. ג. ג.

אצ"א

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOcum 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליו באזויטש

ב"ה, ש"ו אד"ר תשי"ח.
ברוקלין

אל התלמיד החשוב מר שלום דובער שי' פעוונזנער

שלום וברכה!

במענה על כתבו. לא ההתאוננות עיקר
אלא העבודה בפועל עיקר. וכמאמר הידוע אז דער
חביד חסידות'ר נה"ב האש זיך מתחכם געווען און
איז מסכים אויף ניט שטערן די וואס זיינען זיך
מתאונן על עניני סצבם הרוחני. ווייל דורך דעם
איז אים - דעם נה"ב - גרינגער צו פירן זיין ארבעט
לבבל מהתעסקות בתורה ועבודת התפלה. וזאת היא
עבודת החסידים בדרכי החסידות לגלות ולהכיר את
הערמומיות של הנה"ב און איינבינדען אים, מיט
די חבלים אמיתיים המסודרים בדרכי החסידות שלא
לבד שלא יהי' לו התפשטות אלא לדוחקו ולהכניעו
לאט לאט בסדר מסודר עד אשר יזדכך והשי"ת יהי'
בעזרו בגשמיות וברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שלישי"א

מזכ"ר. ה. אג"ר

מכתב זה נדפס באגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע,
חלק ט', אגרת ג' קצג

מכתב ברכה המאשר את השידוך עב"ג מרת רחל-לאה
בתו של הרה"ח הרה"ת ר' ניסן נעמענאוו:

צ"ל צ"ל

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

כ"ה, כ"ד אייר תש"ט.

אל התלמיד הנעלה מר שלום
דובער שי' פייזנער

שלום וברכה.

במענה על כתבו מט"ז לחד"ז אודות
השידוך עכורו עם מרת רחל לאה תחי' בת הרה"ח
מוהר"ר ניסן שי' נעמינאוו היא הצעה נכונה
ויגמור בכי טוב בשעטומ"צ ובדבר הסתדרות
יכתוב איזה הצעות ואז אענה לו אם"ה דעתי
בזה והשי"ת יהי' בעזרו בגשמיות וברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. א. א. א. א.
מזכיר

העתקה ממענה כ"ק אדמו"ר על מכתבו של ר' שלום-דובער פּעוּזנער
המודיע על הקמת מכונת-דפוס חדשה בדפוס "עזרא - בלשן":
ת"ח בעד הבשורה טובה

ב"ח ל' אדר ה'תש"ז .
 כ"ק אדמו"ר שליט"א .
 אנני בזה לתודיע שבפרנו בחקט הפרעס החדש , וחיום
 עבדנו עלי , ולמי דברי הפרעסאן ד' יוםחא במכונות אלו - הוא
 פרעס טוב .
 לוסא בזה סך של \$25 , וחוא ת"י שקלים בעד המסוק
 דאחא הרהאה , וחמשת שקלים בעד כולל המ"ה בארץ ישראל , חובב"א .
 שלום דובער בן אסתר ארסא מויזנער .
 מאיד כ"ק יאמ"ה אי"ת ,
 ת"ח יום הקטורה / א"ת

ר' שלום-דובער
פעוּזנער בצעירותו

1

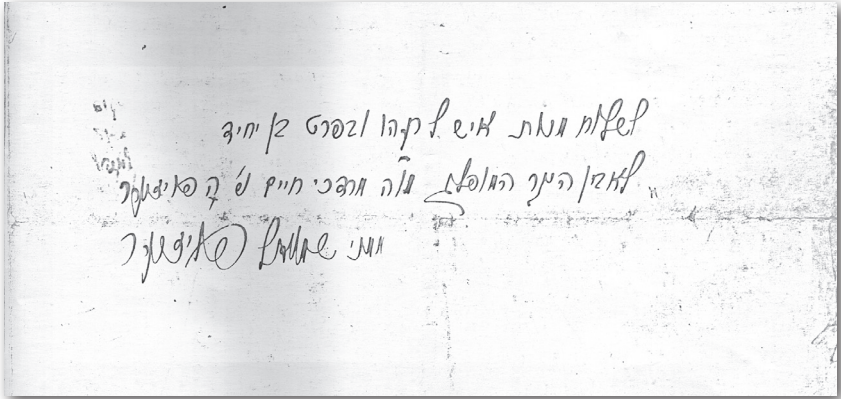
הרה"ח הרה"ת ר' שמואל פעוונזנער ע"ה

הרה"ח הרה"ת ר' שמואל פעוונזנער הי"ד, בנו של הרה"ח ר' מרדכי (חיים) ע"ה, נין הרה"ק ר' מרדכי פויזנער ע"ה – אחיו של כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע. נולד בשנת ה'תרמ"ט (לערך) בעיירה קלימוביץ. מתלמידי ישיבת תומכי-תמימים בליובאוויטש ושימש כגבאי קופת גמילות-חסדים בין התמימים בישיבה.

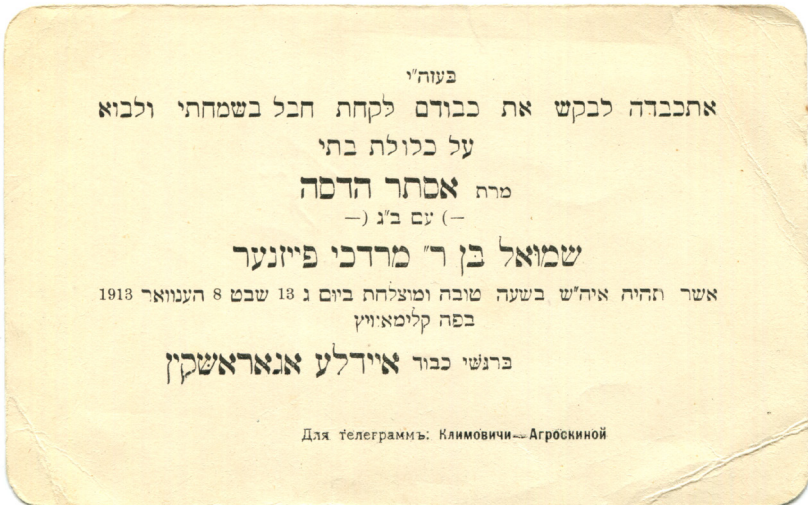
נשא לאשה את מרת אסתר-הדסה בת ר' יצחק ומרת פייגע-איידלע אגאראשקין ע"ה מקלימוביץ.

שימש כמלמד תשב"ר, ונספה על קידושהשם בעיר פאצ'עפ, הי"ד.

במכתב שצירף לעלי ההנחה כתב לאביו:
לשלוח מנות איש לרעהו ובפרט בן יחיד
לאביו היקר המופלג מו"ה מרדכי חיים נ"י פויזנער
ממני שמואל פויזנער

צילום ההזמנה לחתונת ר' שמואל פוּזנער עב"ג מרת אסתר-הדסה
בת ר' יצחק ומרת איידלע אגאראשקין, שהתקיימה בעיירה קלימוביץ':

בעוה"י

אתכבדה לבקש את כבודם לקחת חבל בשמחתי ולבוא

על כנולת בתי

מרת אסתר הדסה

(- עם ב"ג -)

שמואל בן ר' מרדכי פויזנער

אשר תהיה איה"ש בשעה טובה ומצליחת ביום ג' 18 שבט 8 הענואר 1913

בפה קלימאיוויץ

ברנשי כבוד איידלע אנאראשקין

Для телеграммъ: Климовичи—Агробской

מצבת זיכרון
בקבר האחים ליהודי
העיר פאצ'עפ שברוסיא,
שנרצחו על קידוש השם
בזמן השואה ע"י
הנאצים ימ"ש.

בקבר זה נטמן גם ר'
שמואל פעוזנער ובני
משפחתו הי"ד.

התאריכים המופיעים
על מצבת הזכרון נכתבו
בטעות, כשהתאריכים
הנכונים הם – כ"ח"כ"ש
אדר ה'תש"ב.

מצבת אביו, ר' מרדכי (חיים) פעוזנער ע"ה
בעיירה קלימוביץ':

פ"נ איש תם וישר י"א ר' מרדכי ב"ר שניאור
זלמן פעוזנער

נפטר כד אייר שנת תרעג לפ"ק

ת נ צ ב ה

ר' שמואל
פעוונזנער
בצעירותו

אוהב־חסד

לפנינו מכתב מהרה"ת ר' שרגא־פייביש־אברהם זרחין ע"ה,
בו מספר מזכרונותיו אודות ר' שמואל פעוונזנער ע"ה.

ר' שרגא־פייביש־אברהם זרחין נולד בז'עמבין, למד בישיבת תומכי־תמימים בליובאוויטש, שימש כמשפיע בישיבת תומכי־תמימים בסמרקנד. לאחר מלחמת־העולם השניה שימש שו"ב בעיר נובו־בוריסוב. נפטר בחודש אייר ה'תשמ"א.

בעזה־שי"ת ג' פ' ויברך אותו שם. ועוד פעם ויברך אותו. פרשה שמרובה
בברכות.

כבוד ידידי ר' יצחק־מרדכי נ"י ע"ש כל ב"ב שלום וברכה.

אחד־שה"ט הנבי מוכן לקיים הבטחתי לכתוב איזה ענינים מזכרונות אביכם
ז"ל, אך זאת לא דבר פשוט הוא וצריכים לכתוב הרבה ענינים כדי שיהיה מובן
להקורא. והשי"ת יהי בעזרי.

וראשית אכתוב לכבודי הקדמת דברים: א) לתומכי־תמימים נתקבלתי בתחלת
שנת עת"ר בן שנים־עשר שנה מיום הולדי. וכבוד אביכם ר' שמואל ז"ל הי' אז
בערך כ"ב שנה. ובסוף תרע"א נסע מזה ואיך אוכל לספר בשבחו? אך איתא
בגמ' כתובות דף כ"ח "ואלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן" – והטעם
שכל אלו שחשב במשנה שנאמנים, יש איזה דברים שעדותן הוא מדרבנן, והם
אמרו כו'. ועל איזה דברים אמרו? – גילוי מלתא בעלמא היא, ומכ"ש בעדות זה
להזכיר שבחיו שאין בזה שום חיוב מדרבנן, וגם לאיגלוי מלתא, רק מצוה להזכיר
שבחו של אדם שנאמן.

והגם דאיתא שם אמר רב חסדאי, שמע מינה מר' מאיר, האי סהדותא עד שיתין
שנין מידכר, טפי לא מידכר, כתובות כ [ע"ב]. ואנא בן שבעים ושלוש הרי
זה בערך שיתין שנין. אבל באמת אמרו שם כיון דרמי' עלי' אפילו טובא נתי
מידכר. ואני מעית שהסכמתי לכתוב, נתתי לבי לזה לזכור בדיוק.

אך יש עוד חסד המתחסד עם נפשו כדאמור בגמ' שבת קכ"ז אמר ר' אחי אמר
ר' יוחנן, ששה דברים אדם אוכל פרותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לעולם־
הבא. ואלו הן: הכנסת־אורחים, וביקור־חולים, ועיון־תפילה, והשכמת ביהמ"ד,
והמגדל בניו לתלמוד־תורה, והדן את חבירו לכף־זכות... ופריך, איני, והא אנן

רב – שלשה עבירות אין אדם ניצול מהם: בכל יום, הרהור־עבירה, ועיון־תפלה, ולשוין־הרע, ורש"י פירש עיון־תפילה: יש מפרשים שלאחר שהתפלל חושב בלבו שיעשה הקב"ה בקשתו לפי שהתפלל בכוונה, אך בתוספו' הנ"ל אינו מסכים לפי רש"י כי הרבה בני־אדם ניצולים מזה. אלא שאינם מתכוונים בתפלתם, שאי־אפשר ליוזרה, נמצא, מה שאמר – שעיון־תפלה הוא בכלל גמילת־חסדים לנפשו – היינו בכוונת־הלב שזהו דרך בעבודה בהפלגה יתרה.

אשר בכל זה הי' ר' שמואל אביכם ז"ל, מסוים ביותר כמעט מן היחידים שביחידים, וכן בגמ"ח וביקור־חולים הי' כמעט מן היחידים שבזמנו, דהיינו שהי' צדקה גדולה בת"ת הנקרא בזמנו "פדיון־שבוים" שהוא היה המתעסק והגבאי, וכן הי' דרכו אשר הן בזמן התפלה בשחרית, הי' הפנקס של צדקה זו בידו. אולי יפגש איזו אורח פנים־חדשות, וכן בימים המיוחדים לכ"ק אדמו"ר הרש"ב זצוקללה"ה לקבל אורחים ליחידות אשר היו עומדים אצל שער ק"ק להראות ולראות את פני ק"ק לעת־ערב, הי' גם ר' שמואל אביכם ז"ל עם הפנקס עומד שם לקבל צדקה מהאורחים ולכתוב בפנקס, ועוד הי' עוסק במצוה גדולה, כמו ביקור־חולים, אשר במצוה זו הי' ניכר איך שהוא אוהב־חסד.

ועובדא הוואי בידי – שהי' זאת בשנת עת"ר, בחדש טבת, בזמן הקור והשלג, והנה קמתי בבקר כנהוג בכל־יום, והנה אין ביכולתי להתפשט את רגלי השמאלית, איך האב זיך פשוט פארקילט פון איין ווינט, והנה הבחורים כמו ... הם הלכו לעבודתם, וכמו כן עוד מהבחורים שהיו באכסניא זאת, כולם הלכו להם, ואני נשארתי גלמוד ... והנה באיזה שעה, בא לפני רק שמואל ז"ל עם פנקתו בידו, לבקר אותי, לקיים מצות ביקור־חולים, וכאשר התבונן, וראה מה שנעשה אתי שנכפף הרגל כמו דלד ואי־אפשר לפשוט את רגלי השמאלית, ודבר אלי ברך לבו. ואמר – דלא וועסט זיין אי"ה גיזונט – רק אני הולך להשיג את הרופא. בעת ההיא היה בעיר הזאת (ליובאוויטש) רק רופא אחד מן הערלים, איין פעלדשער, והי' דר בסוף רחוב הנוסע לקראסניע בערך שני קילאמעטער, והי' ביום ההוא חשך, ושלג רב, ורוח־סערה, והוא הלך בעצמו ובא והביא את הרופא. ואח"כ כתב הרופא איזה רפואות שצריכים לזה והוא הלך לבית־מרקחת והביא אותם לי. ות"ל אחר איזה ימים עמדתי מחליי זה.

וזהו שנק' אוהב־חסד, שהכל עשה בעצמו בלא שום מניעה ועיכוב. ואסיים בכי טוב. וזכותו יעמוד לזרעו וליצא־חלציו שיעשו חיל בישראל.

דידכם המכיר אתכם וידוע לכם.

ג

הרה"ח הרה"ת
ר' יצחק
מרדכי
פעוונזנער
ע"ה

ר' יצחק-מרדכי פעוונזנער ע"ה, בן הרה"ח הרה"ת ר' שמואל פעוונזנער הי"ד. נולד בז' כסלו ה'תרע"ד בעיירה קלימוביץ'. נשא לאשה (בזיווג-ראשון) את מרת רבקה – בת-דודו הרה"ח הרה"ת ר' ישראל לויך (נעוולער) ע"ה. בתקופת המלחמה גויס לצבא, כאשר אשתו ובנו נשארו בעיירה פאצ'עפּ, בה נרצחו על קידושי-השם עם שאר בני-משפחתו עליידי הנאצים ימ"ש. לאחר המלחמה נסע לסמרקנד ונישא בזיווג-שני למרת אסתר פראדקיין. לאחר המלחמה ניסה לעזוב את ברית-המועצות דרך העיר לבוב ללא הצלחה, ועבר לגור בעיר ריגא. נפטר ביי"ט תשרי ה'תשמ"ו בעיר ריגא, ושם נטמן.

לפנינו קטעי מכתבים ששלח ר' יצחק־מרדכי פעוונער לאחיו ר' שלום־דובער,
מהם ניתן ללמוד על אורח החיים החסידיים באותם הימים,
ובפרט מחיי העיררה קלימוביץ':

[ז' חשוון ה'תשל"ו]

פון ג' חוהמ"ס אי זמיר אויסגיקומען עד היום צוא זיין אין שטוב, און סוכה איז בא מיר מימים ימימה פון פארטיקיע ווענט, וואס שטעלט זיך צוא צום וואנט פון קיך, און דיא פענצטער גייט ארויס גלייך אין סוכה. אין שטאט זיינען 2 סוכות, אין שול און בא אונדז. דאס איז אין אזא כרך וויא ריגע, וואס לעבען בערך ל' אלפים אידון. אייך האבון מיר באקומען לרוב לולבים אתרוגים והדסים. ממחננו של חברי צבי־הירש, מיר האט מען אויסגיטילט איין אתרוג וואס איז גיוועזן בא אונדז אין דער הויס. ר"ה יוה"כ און דיא ערשטע טעג סוכות בין איך גיוועזן אין שול, און אויף דיא אנדערע טעג האב איך באַ וויזון ניט גיקיענט.

ר"ה, איז לעבון מיר, אין שול, גישטאנען איין בחור ממחנכם, ער האט פארשפראכון צוא איבער גיעבון אייך גריס. ציא האט ער דאס גיטאן? אייך האבון מיר באקומען לעקאך וואס דער זיידע' שליט"א האט גיגעבון פאר אונדז. אייך גאר גרייסן דיינק מיט איין יישר־כח לב"א יוסף־יצחק בנה של חנה' תחי' פאר זיין טרחה. ס'איז אהנגיקומען בסדר ובשלימות. היינטיקער סוכות איז גיוועזן גאר איין אויסנעם. ס'איז גיוועזן טרוקין ווארים זונניק. זיצין אין סוכה איז גיוועזן איין פארגינגון, אפילו באנאכט האט מען גיקיענט זיצון אהן איין בגד. זיצונדיק האיאר אין סוכה האב איך זיך דערמאנט וועגן קלימאויטשי. דיא סוכה איז גיוועזן אין קארידאר. סי פלעגט זיך אויפהויבן דער דאך. אין דער קארידאר פלעגט זיך איבערוואנדערן אין איין סוכה.

און ס'איז גיוועזן הושענא־רבה און סאיז אוועק איין גיפערלעכער שניי. און מיר אלע זיינען גיעסון און גיגעסון ווארמעס, אין דער צייט ווען ס'איז גיגינגען דער שניי. און האיאר איז אין דער זעלבער צייט גישיינט די זון און סאיז גיוועזן ווארים.

יעצט אייף דיין שאלה מיא הוא זה דער פעטער־ברוך יעקב ז"ל.?

איז אלה תולדות: וויא דיר איז שייך מן הסתם באַוואסט, זיינען דער טאטע מיט דער מאמון ז"ל גיוועזן גליד־שוועסטער קינדער. דיא באבע איידלע ע"ה איז גיוועזן דעם טאטונס איין ליבלעכע שוועסטער־קינד. ס'זיינען גיוועזן דראיען.

1. הכוונה לכ"ק אדמו"ר.

2. ר' יוסף יצחק הלוי שי' גרעוויטש.

דער זיידע מרדכי דער פעטער ברוך־יעקב און דיא באבע בתיה. דאס זיינען גיוועזן צוויי ברידער און איין שוועסטער. דיא באבע איידליע, דיא מומע שימע און פראדע. זיינען גיוועזן דער עלטער באבעס בתיה טעכטער. אזוי ארום איז דער זיידע מרדכי און פעטער ברוך־יעקב ע"ה. זיינען גיוועזן פעטערס בא דער באבע איידליע. דעם פעטער־ברוך יעקב'ס פאמיליע איז גיוועזן ריזבערג. אזוי וויא זיי זיינען גיוועזן צוויי ברידער, האט איינער גידארפט גיין דינען אין סאלדאטן. האט מען גימאכט אז דער זיידע מרדכי איז איין איין אינציקיער, און אייך דער פעטער ברוך־יעקב איז גיווארן איין בן יחיד בא איינעם איין ריזבערג (אייב איך האב ניט קיין טעות עפעס אייך איין קרוב). נאר ער האט אים גינמען מיט איין תנאי אז ער זאל ווערן זיינער איין איידים. און כך הוה. ניט גיקוקט אייף דעם וואס דער פעטער ברוך־יעקב ע"ה איז גיוועזן איין יפה־תואר און איין מושלם, איין גיראטענער מיט אין גאר גרויסן אוטאריטיעט אין ק"ק חיסלאוויטש ... ער איז גיוועזן אייך מזג טוב, און זייער אסך קלוגיער. גילעבט אין חיסלאוויטשי און גיוועזן איין מלמד. ער האט זיך גירעכונט פון דיא גיהיבענע מלמדים. ער האט זייער גישטאלצירט מיט דעם וואס ער איז איין קרוב מיט זיידן שליט"א. און ער איז גיפארן אין ליענינגראד צום רי"צ זצ"ל. און גיקומען פון דארטן זייער איין צופרידענער, מיטן פריאם אלעס איין קרוב, וואס מען האט אים דארטן צואגינמען. ער האט זיך גירעכונט דער 5 דור פון דעם אלטען רבין זצ"ל. ער האט גיהאט איי און איינציקיע טאכטער שפרה, דער מאן אירער איז גיוועזן איין שוחט אין אַנְדִיזאַן זיא האט גיהאט אייך גוטן און טיפון עלטער. דער מאן איז גישטארבן און זיא איז פארבליבן מיט זיבין טעכטער. אלע האבן חתונה גיהאט און האבן איר אפגייעבן גאר גרייס כבוד. מיט צוויי יאר צוריק איז זיא גישטארבן. און עלטער פון עטלעכע און אכציק. יאר אין ליענינגראד. אלה תולדות פון דער פעטער ברוך־יעקב ז"ל און קורצן. אייב דיר אינטיעריסירט נאך וועגן דעם פעטער ברוך־יעקב קיין איך אהנשרייבן נאך. איך האב בא אים גילערונט אין חיסלאוויטש.

[כ"ד אד"ר ה'תשל"ו]

מיט איין פאר וואכון צוריק איז בא אונד'ס גיוועזון צוא גאסט צבי־הירש בר' זאב־וואלף מאלקין. איך ווייס ניט ציא דוא גידוינקסט זוי, ד.ה. וולפיע דער שו"ב דק"ק קלימאוויטשי, און זיין זון צבי־הירש.

וולפע און זיין פרוי שרה, זיא איז גיוועזון ר' אברהם־דוד קלימאוויטשערס (אויך זיין פאמיליע איז פבזנר), איין לייבלעכע שוועסטער.

השוחט ר' זאב־וואלף מאלקין

איז אלויך ר' התמ' ר' זאב־וואלף וזוגתו שרה און איין טאכטער זיינען דער פארון פון קלימאוויטשי ביז פאצעפ, און זיינען אומגיקומען צוזאמין מיט אונדזערע עלטערון. און אט טאקיע היינטיקון זונטאג איז דער טאג פון יארצייט.

ס'איז שוין דורך גיפלויגין דרייסיק פיר יאר, און דער וויטאק איז נאך אלעס ניט דורך און זיצט טיף אין הארצון.

דיא הנאה וואס איך האב גיהאט פון זיין באזוך איז ניט צוא באשרייבון. מיר האבין זיך דורך גירעט פא דושאם.

דערמאנט אונדזער שטעטעלע קלימאוויטשי, מיט אירע גאסין און גיעסעלעך, מיט די אלטע קרומע

הייזקיעס. און אויך דיא, וואס האבון אמאל גילעבט אין זוי, אונדזערע מלמדים, חברים און גוטע פריינט. ר' זאב וואלף ע"ה איז גיוועזון איין גרויסער גוטער פריינט מיטן טאטון ע"ה, דאס איז גיוועזון גרויסע גוטע פריינט בחייהם, און גם במותם לא נפרדו.

ער אלויך צבי־הירש יחי' איז גאר ניט גיווארון איין שוחט אין טביליסי, בא דיא גרוזינער, אונדזערע אחינו בני ישראל דארפון ניט קיין שוחט, זוי האלטון פון "הכל שוחטין".

דא איז דאס זויער איין וויכטיקע און נוצליכע פאך. און ער איז ב"ה צופרידן.

וט ח"י פזק וואוין זאלן איז דא אונזר גיילונגן זאל גאט צו-הירש
 בל' זאג-וואלף גאדקין. איך ווייט זיך צו א זך דאז איך גיילונגט זאי, ד. ז.
 ווי. זך דעם טאג ציפף קלינאויטיש, און זאג פון צבוי-הירש.
 ווי. זך און פון פרוי שרה, זיך איז גיילונגן ר' אברהם-צוב קלינאויטיש
 (איך זאל פארגיז איז פאברג) זען אמאלער שוויסטער.
 איז אלון ר' הרע"ו ז' זאג-וואלף זאלט ~~שרה~~ זען און זען
 טאכטער זיינען זען פארום פון קלינאויטיש זיי פאברג, און
 זיינען זאלעיקאון זאלט זען מיט חונדערט זאלטען. אין אס
 טאקיז היינטיקן זענען איז זאל טאג פון יארצייט.
 ס'איז שוין דורן גי. פאלקין דרייסיק פיר יאר, און דען ווייטאק
 איז זאג זענען זען דורן זען זייט טיף און פאברג.
 זיך הנהג וואס איך העכ גי. האט פון זען קאזאק איז זען זוא
 קאשטיקין מיר וואוין זיך דורן גי. האט פא דאשעס.
 דעריזענט חונדערט שטעטלעך קלינאויטיש, מיט זייז גאסן

און גי. זענען, מיט זיך זאלט קבוצה, פייפטיזעס, זאל איך
 זיך, וואס האלדן אזאל קלינאויטיש זען זאי, חונדערט זאלטען, זענען און
 זענען פרייט. ר' זאג-וואלף ע"ה איז גיילונגן און גלייכע קאזאק
 פרייט מיטן טאטן ע"ה, זענען איז גיילונגן קאזאק זענען פרייט
 דרייסיק, און גי. קאלעס זאל נאך זען.
 זיך אלון צבוי-הירש זימי איז זענען זען אונזען און זענען
 זיין טאכטער, קא זיך קאזאק זען, חונדערט זענען זענען זען ישראלי
 זענען זען קען זענען, זען זענען פון זענען זענען זענען.
 זא איז דאס זענען זען ווייטיקע זען זענען זענען זענען זען זען איז
 ע"ה זענען זען.

צילום מכתב כ"ד אדר ה'תשל"ו

[כ"ז סיון ה'תשד"מ]

אין דיין בריוו שרייבסטע, אז דו וואלסט ווילין וויסן, ווער איז גיווען אונדזער זיידע יצחק ע"ה.

אויף דעם, על זה היום קיען איך דיר גארנישט ענטפערן. נאר איך האף אז איך וועל עפעס זיך דערוויסן. און דאן וועל איך דיר מודיע זיין.

וועגן קלימאוויטשי איז פראן זייער פיל וואס צוא שרייבן. און אלעס וואס איך גידיינק, און ווייס וועל איך זיך משתדל זיין צוא מודיע זיין. קלימאוויטשי, אונדזער גיבורט־שטאט, איז גיווען איין שטעטל, מיט פינף בתי־מדרשים, 2 חסי, און דראיי מתנג'. אין אלע האט מען פיל גידאוונט און גילערונט. דיא אלטע חסי שול איז גיוועזן שטארק אלט. ס'איז גיוועזן איין הילצערנע גיביידע מיט איינהיליקיערטע ווענט. נאר דיא ווענט זיינען גיוועזן שייך גימאלט. אין צפון און דרום זיינען גישטאנען ליינגע, הילצערנע פעסטע טישין, אויף וועלכע מען האט גילערונט בין מנחה למעריב. אין דרום איז גיווען דער ארט פון אונדזער טאטן ע"ה. כפי הנרא' גיבליבן בירושה פון זיידן מרדכי ז"ל. אויף דער טיש איז גיזעסן מיט איין עדה אידן און גילערונט בחול עין־יעקב, אברהם־אשר ז"ל. דאס איז גיוועזן דעם טאטונס ע"ה איין שוועסטער קינד. ער האט גיקיענט אסאך לערנען, און האט גיהאט זייער איין שיינעם און גוטין חיתוך־הדיבור. און איינקיעגון אין דרום האט מען בין מנחה־למעריב גילערונט משניות, און נאך מעריב האט מען גילערונט איין שיעור גמרא, דאס האט גיזאגט דער מו"צ דאתרא. הרב מאיר אלייניקאו, חתנו פון דאס אלטן רב קאפילוישניק. שבת צוא שלש־סעודות פלעגט ער זאגן איין מאמר. אברהם אשר ז"ל שבת נאך ווארמעס פלעגט ער לערנען מדרש.

ס'איז גיוועזן זייער אינטיעריעסאנט אין אנגינעם צוא הערון וויא אברהם־אשר ז"ל פלעגט לערנען עין־יעקב. זיינע צוהערער זיינען גיוועזן וויא מען פלעגט אמאל זאגן "עמך" בעלי מלאכות, וואס פלעגין זיך אינהערן בלב ונפש. פלעגין פרעגן לייכטע קשיות, און אברהם־אשר ז"ל מיט זיין גלאטן און שיינעם צונג פלעגט, אלעס פאר ענטווערן. אין מיין זיכרון זיינען פארבליבן גאר פיל קשיות וואס מען פלעגט פרעגן און ער פלעגט ענטווערן.

פאר מיר שטייט נאך די בילד פון דיא צוהערער. ס'זיינען גיוועזן גאר פיינע אידן, וואס פלעגן דראיי מאל אין טאג קומען צום דאווענען. ס'פלעגן זיין גאר פיל מינים, גאר פריא, דיא וואס פלעגן דארפין גיין צוא דער ארבעט, שפעטער קרעמער און סלועסצע ועוד כאלו. יעצט איז שוין דער מקום קדוש

קטן ניטא, ס'איז אפילו שווער צוא דערקיענען דעם ארט ווא ער איז גישטונען. בימי השואה האט ער אפגיברענט. און יעצט איז דארטון איין הוילער פלאץ. און אפשר האט מען עפעס אויסגעבויט פאר דיא יארן וואס איך בין דארטון ניט גיווען. מיר וואלט זיך זייער וועלן צופארן נאך אמאל אויף קברי אבות, נאר ס'איז זייער שווער רעשען זיך אויף אזא זאך. מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל. אפשר וועט מיר ווערן גרינגער, און איך וועל יע קיענען פארן.

אביסול וויל איך ארום שרייבן איין שמחת־תורה. נהגו אז בא דער נאכט פלעגט מען ליינען, און דאס האט זיך אנגירופן נדרים. יעדערער וואס פלעגט עולה־תורה זיין פלעגט מנדר זיין אויך קיעראסין, צוא באלאייכטן די שול. קיין עליעקטריש פאיער איז ניט גיווען, ס'זיינען גיפאנגען לאמפון 20-קיער און מערער, וואס האבן ניט באלויכטן דיא שול. און דיא טישין.

דער ערשטער טאג ד.ה. א' סוכות פלעגט מען גיין מאכון ברכה צוא דער מומע אסתר ע"ה.

מען פלעגט אפגיעבן כבוד דער עלטער שוועסטער. דעם צוויטן טאג פלעגט מען גיין צוא דער מומע שיינע־בתי ע"ה. און צוא אונדז שמיני עצרת.

אט אזא סדר איז גיווען. מען פלעגט באקון טארטון מיט לעקעכער, ג"כ איינגימאכטס, טייגלעך און נאך גאר פיל מעדנים. בפעם השני אשתדל צוא ארום־שרייבן ס'ווירעליער גאס, דא איז דיא גאס ווא מיר האבן גילעבט.

ובזה אני מסיים. ביטע פערצייהונג פאר מיינע פלוידעראף.

איער יצחק־מרדכי.

לזכות

החתן הרב הת' שלום-דובער
והכלה מרת שרה-מלכה שיחיו

פעוונזנער

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
יום ד', כ"ו שבט ה'תשע"ז

ולזכות הוריהם

הרב ר' מנחם-מענדל וזוגתו מרת שרה-נחמה שיחיו פעוונזנער
הרב ר' צבי-הירש וזוגתו מרת נחמה-עלקא שיחיו רודרמן

ולזכות זקניהם

הרב ר' יצחק וזוגתו מרת פראדל שיחיו מישולבין
מרת גוטע תחי' שפירא
הרב ר' יצחק וזוגתו מרת בתי' שיחיו רודרמן
הרב ר' מאיר-אריה וזוגתו מרת לאה שיחיו גרשוביץ
מרת רבקה תחי' פוטרמן

